

Opintolainahyvityksen vaikutus opiskelijoiden muuttohalukkuuteen kotiseudulle

Koriala Iida

2022 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Opintolainahyvityksen vaikutus opiskelijoiden muuttohalukkuu- teen kotiseudulle

Korhola Iida
Liiketalouden koulutus
Opinnäytetyö
Marraskuu, 2022

Opinnäytetyössä tutkittiin, muuttaisivatko vastavalmistuneet tai opiskelujensa loppusuoralla olevat takaisin kotiseudulleen, jos Inarin kunta lupaisi antaa opintolainaa anteeksi. Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia opiskelijoiden muuttohalukkuutta takaisin kotiseudulleen ja halukkuutta tehdä työtä harvaan asutulla alueella. Tutkimuksen kohderyhmänä olivat Inarin kunnassa 1990-2001 vuosina syntyneet, ammattikorkeakoulu- tai ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet ja tutkintoa parhaillaan suorittavat, joilla oli opintolainaa yli 2500e. Tutkimus rajattiin koskemaan 21-32-vuotiaita, koska he ovat kriittinen ryhmä muuttoliikenteen näkökulmasta katsottuna Suomessa.

Opinnäytetyössä käsitteellään alueellista opintolainahyvitystä Norjan mallin mukaisesti, jonka uskotaan lisäävän muuttohalukkuutta etelästä pohjoiseen. Sen tavoitteena on parantaa työvoiman saatavuutta syrjäkunnissa ja ylläpitää alueen elinvoimaisuutta sekä turvata alueen palvelut. Opintolainahyvityksen saamisen ehtona on asuminen ja riittävä työskentely tietyn kunnan alueella. Norjan mallin mukaisesti opintolainaa saisi vuodessa anteeksi 10 %, mutta kuitenkin enintään 2600 €. Lainan korot jäisivät itselle maksettavaksi. Norjassa opintolainahyvitys on käytössä 25 kunnassa Finnmarkin ja Pohjois-Tromssan alueella ja sillä on ollut positiivinen vaikutus syrjäalueiden elinvoimaisuudelle sekä kasvulle.

Tutkimus on toteutettu määrällisenä tutkimuksena ja tutkimusmenetelmänä on käytetty sähköistä kyselyä. Kyselyssä oli 15 kysymystä ja se julkaistiin touko- ja elokuussa 2022. Opinnäytetyön tietoperustana on käytetty Norjan ja Suomen opintotukijärjestelmän lisäksi vuonna 2022 julkaistua esiselvitystä Norjan mallin opintolainahyvityksestä Suomessa. Esiselvitys alueellisesta opintolainasta puolsi kokeilua Suomessa ja testivaihe suunnitellaan otettavan käyttöön 25 Itä- ja Pohjois-Suomen kunnassa alkuvuodesta 2023.

Tutkimuksessa selvisi, että opintolainahyvityksen saaminen lisäisi huomattavasti opiskelijoiden muuttohalukkuutta Inarin kuntaan. Suurin osa vastaajista piti Inarin kuntaa houkuttelevana paikkana asua, vaikka alueellinen opintolainahyvitys ei koskaan toteutuisikaan. Sukupuolella, iällä tai lainan suuruudella ei ollut vaikutusta muuttohalukkuuteen. Tutkimuksesta kävi ilmi, että koulutusta vastaavan työn saaminen oli tärkein kannustin muuttamaan takaisin kotikuntaan. Rajoittavin tekijä muuttoon oli asuntopula, joka on lisääntynyt Inarin kunnassa taasisen muuttotahdin johdosta.

Norjan erityistukialueet käyttävät opintolainahyvitystä alueen rekrytoinnissa, joka suunnataan erityisesti opiskelunsa päättäneisiin nuoriin aikuisiin. Tuloksien perusteella voi pohtia sitä, voisivatko Suomen syrjäkunnat houkutella vastavalmistuneita muuttamaan alueelle opintolainahyvityksen avulla ja kohdennetulla rekrytoinnilla. Jos opintolainaa hyvitettäisiin n.10 % vuosittain, voisi se toimia kannustimena tutkintoon valmistuneille, joilla on paljon opintolainaa. Se voisi toimia myös ratkaisuna Lapin kuntien ongelmaan saada osaavaa työvoimaa alueelle.

Iida Koriala

The effect of student loan compensation on students' willingness to migrate to their home region

Year 2022 Pages 39

The thesis examined whether recent graduates or students who are in the end of their studies would move back to their home region if the municipality of Inari promised to compensate their student loan. The objective of the study was to investigate the willingness of students to migrate to their home region and to work in a sparsely populated area. The target group of the study was students born between 1990 and 2001, as well as students who are currently completing a degree, have graduated with a Bachelor's or Master's degree and had student loan of more than 2,600 €. The study was narrowed down to 21-32 year-olds, because they are a critical group from the point of view of migration in Finland.

The thesis will deal with regional student loan compensation according to the Norwegian model which is believed to increase the urge to migrate from the south to the north. It aims to improve the availability of labour in remote districts and maintain the region's vitality and secure its services. The condition for receiving student loan compensation is living and working sufficiently in the area of a certain municipality. According to the Norwegian model, 10 % of the student loan could be compensated annually, but no more than 2,600 €. The student would be responsible to pay the interest on the loan. In Norway, student loan compensation is used in 25 municipalities in the Finnmark and North Tromsø region, and it has had a positive effect on the vitality and growth of remote areas.

This study has been implemented as quantitative research by using an electronic survey as a research method. The survey contained 15 questions and it was published in May and August 2022. In addition to the Norwegian and Finnish student financial aid system, a preliminary report published in 2022 on the Norwegian student loan compensation model in Finland has been used as a database. A preliminary study on the regional student loan advocated an experiment in Finland, and the test phase is scheduled to be implemented in 25 municipalities in Eastern and Northern Finland from the beginning of 2023.

The research revealed that receiving student loan compensation would significantly increase students' willingness to move to Inari municipality. Most of the respondents found Inari region to be an attractive place to live, even if the regional student loan compensation was never realized. Gender, age, or the amount of the loan did not result in the willingness to migrate. The research showed that obtaining a job corresponding to education was the most important incentive when moving back to the home municipality. The most limiting factor for migration was the housing shortage, which has increased in Inari municipality due to the steady rate of migration.

Norway's special region aid utilizes student loan compensation in its recruitment, which is targeted especially at young adults who have just completed their studies. Based on the results, one can think about whether Finland's remote municipalities could attract recent graduates to migrate with the help of student loan compensation and targeted recruitment. If the student loan was compensated by approx. 10 % annually, it could act as an attraction for those who have just completed their degree and have a lot of student loan. It could also work as a solution to Lapland's municipalities problem to find skilled labour for the region.

Keywords: Inari municipality, regional student loan compensation, remote region

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Opintotukijärjestelmä	7
2.1	Korkeakouluopiskelijoiden opintotuki	7
2.2	Opintolaina.....	8
2.3	Opintolainahyvitys kannustimena määräajassa valmistumiseen.....	8
3	Norjan malli	9
3.1	Norjan opintotukijärjestelmä	9
3.2	Norjan erityistukialue	10
3.3	Esiselvitys Norjan mallin opintolainahyvityksestä Suomessa.....	10
4	Opintolainahyvityksen edut syrjäkuntien työvoimapulaan	11
4.1	Etätyön vaikutus syrjäkuntien elinvoimaisuuteen	12
4.2	Työvoiman saatavuus Inarin kunnassa.....	13
5	Tutkimuksen toteutus	14
5.1	Aineisto ja sen käsittely.....	14
5.2	Sähköinen kysely	15
5.3	Kohderyhmä.....	15
6	Tutkimuksen tulokset	16
6.1	Vastajaat	18
6.2	Johtopäätökset	19
6.3	Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti.....	20
7	Pohdinta	21
7.1	Opinnäytetyön tulokset	22
7.2	Opinnäytetyön onnistuminen	22
7.3	Ammatillinen kehittyminen.....	23
	Lähteet.....	25
	Kuviot	28
	Liitteet	29

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia Inarin kunnassa vuosina 1990-2001 syntyneiden muuttohalukkuutta takaisin kotikunnalleen, jos Suomi päättäisi ottaa käytäntöön Norjan mallin mukaisen syrjäalueiden opintolainahyvityksen. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää Inarin kunnassa syntyneiden halukkuutta työllistyä kotikunnassaan ammattikorkeakoulu- tai yliopistotutkinnon suorittamisen jälkeen, jos he saisivat alueellista opintolainahyvitystä. Kohde-ryhmä rajattiin koskemaan 21-32-vuotiaita opiskelijoita ja vastavalmistuneita, koska he ovat kriittisin ryhmä muuttoliikenteen näkökulmasta.

Opinnäytetyössä käsitellään alueellista opintolainahyvitystä Norjan mallin mukaisesti, jonka uskotaan lisäävän muuttohalukkuutta etelästä pohjoiseen. Alueellisen opintolainahyvityksen tavoitteena on parantaa työvoiman saatavuutta syrjäkunnissa ja ylläpitää alueen elinvoimaisuutta sekä turvata alueen palvelut. Opintolainahyvityksen saamisen ehtona on asuminen ja riittävä työskentely tietyn kunnan alueella. Norjan mallin mukaisesti opintolainaa saisi vuodessa anteeksi 10 %, mutta kuitenkin enintään 2600 euroa ja lainan korot jäisivät itselle maksettavaksi.

Valitsin opinnäytetyön aiheen, koska olen itse kotoisin Inarin kunnasta ja kiinnostunut palaamaan sinne vielä joskus. Tutkimuksen aihe on ajankohtainen, koska Suomi aloittaa Norjan mallin testivaiheen 25 Itä- ja Pohjois-Suomen kunnassa tammikuussa 2023. Jos Suomi seuraa Norjan mallia, voisi sillä olla positiivisia vaikutuksia syrjäalueiden elinvoimaisuuteen.

Tässä tutkimuksessa käytettiin määrällistä tutkimusmenetelmää, koska sen tyypillisiin aineistokeruumenetelmiin kuuluu lomakekysely ja tarkoituksena oli tavoittaa eri alan opiskelijoita. Valitsin määrällisistä menetelmistä kyselyn ja toteutin sen sähköisenä käyttäen alustana Google Formsia. Tutkimus suoritettiin anonyyminä verkkokyselynä ja julkaistiin Facebook alustalla.

2 Opintotukijärjestelmä

Suomessa opintotuen tarkoitus on turvata toisen asteen oppilaitoksessa tai korkeakoulussa opiskelevan taloudellinen toimeentulo opiskeluiden aikana ja mahdollistaa yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet kaikille. Kelan (2022c) myöntämään opintotukeen kuuluvat opintoraha, opintorahan huoltajakorotus, opintorahan oppimateriaalisä, opintolainan valtioneuvoston ja asumislisä. Suomen Opintotukilain (65/1994) mukaan opintorahan suuruuteen vaikuttavat ikä, siviilisäätö ja asuuko opiskelija vanhempiensa luona. Opintorahan suuruuteen vaikuttaa myös vanhempien veronalaisten ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä. Yli 18-vuotta täyttäneen ja itsenäisesti asuvan opintorahan suuruus on 259,10 euroa kuukaudessa 1.8.2022 lähtien korkeakoulussa ja toisen asteen oppilaitoksissa opiskelevilla. (Kela 2022i.)

Opintotuen asumislisä koskee harvempia opiskelijoita, mutta Suomessa vuokralla asuvat voivat saada yleistä asumistukea. Ulkomailla tai Ahvenanmaalla opiskelevat ja vuokra-asunnossa asuvat voivat saada opintorahaan asumislisää. Suomessa kansanopistossa, liikunnan koulutuskeskuksessa tai Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa maksullisella linjalla opiskelevat ja asunnossa asuvat voivat saada opintotuen asumislisää. (Kela 2022a.)

2.1 Korkeakouluopiskelijoiden opintotuki

Opintotukea voivat saada oppilaitokseen hyväksytyt korkeakouluopiskelijat, jotka opiskelevat päätoimisesti, edistyvät riittävästi opinnoissaan ja tarvitsevat taloudellista tukea. Näin ollen opintotukea eivät voi saada avoimen ammattikorkeakoulun tai avoimen yliopiston opiskelijat, koska opiskelu ei johda suoraan tutkintoon. Opintotukea voivat saada myös ulkomailla opiskelevat, jos opinnot vastaavat opintotukeen oikeuttavia opintoja Suomessa tai ne sisältyvät Suomessa suoritettaviin opintoihin. Myös muiden maiden opiskelijat voivat saada tietyn ehdoin opintotukea Suomessa suoritettaviin opintoihin. (Kela 2022c.)

Korkeakouluopiskelijalla on mahdollista saada ateriatukea ravintoloista, jotka kuuluvat Kelan ateriatuen piiriin. Ateriatukea saavat myös vaihto-opiskelijat, jotka eivät ole Suomen kansalaisia. Ateriatuki on 2,30 euroa ja sen voi saada vain yhdestä ateristiasta päivän aikana. (Kela 2022b.)

Opiskelijan omat tulot vaikuttavat siihen, moneltako kuukaudelta opiskelija voi nostaa opintotukea. Vuosituloraja määräytyy sen perusteella, kuinka monelta kuukaudelta opiskelija nostaa opintotukea kalenterivuoden aikana. Kela huomioi opiskelijan veronalaiset tulot, kuten palkkatulot, veronalaiset sosiaali-tuudet ja aikuiskoulutustuen, osinkotulot, vuokratulot, veronalaiset apurahat, perhe-eläkkeen, lomarahat ja luontaisedut, freelancer-palkkiot, reserviläispalkan, oppisopimuskoulutuksen ajalta maksettavan palkan sekä perhehoitajan hoitopalkkion ja kulukorvauksen. Yleinen asumistuki ei kuitenkaan vaikuta opintotuen vuositulorajaan. (Kela 2022d.)

Kaikki opiskelijat, jotka ovat oikeutettuja Kelan opintorahaan, saavat automaattisesti opintolainan valtiontakauksen. Kelan myönnettyä valtiontakauksen opiskelija voi hakea lainaa valitsemastaan pankista. Opiskelija vastaa itse lainan takaisinmaksusta ja koroista yhdessä pankin kanssa. Kela takaa opintolainan, joten lainalle ei tarvitse muita vakuuksia. Kelan takaus on voimassa enintään 30 vuotta siitä, kun opiskelija nostaa ensimmäisen lainaerän. (Kela 2022f.)

2.2 Opintolaina

Opintolainan määrä riippuu opiskelijan iästä ja oppilaitoksesta. Ammattikorkeakouluopiskelijalla lainantakaus on 650 €/tukikuukausi ja lukuvuoden aikana lainan voi yleensä nostaa kahdessa erässä. Lainantakauksilla on ensimmäinen ja viimeinen nostopäivä, jonka aikana laina on nostettava. Lainaa ei voi nostaa valmistumisen jälkeen tai opiskelun keskeyttämisen jälkeen. Ulkomailla opiskelevan lainantakaus on 800 €/kk. Poikkeustilanteissa, kuten tutkinnon suorittaminen ulkomailla voi antaa oikeuden nostaa koko lukuvuoden lainan yhdellä kertaa. (Kela 2022g.)

Opiskelija hakee opintolainaa valitsemastaan pankista, jonka kanssa sovitaan lainan nostamisesta ja takaisinmaksusta. Kela (2022f) toimittaa tiedot lainantakauksesta suoraan pankille, mutta pankki päättää lainan myöntämisestä. Opintolainan nostamisesta on sovittava pankin kanssa joka lukuvuosi erikseen. Opiskeluiden jatkuessa seuraavan lukuvuoden lainantakauspäätös tulee kuitenkin automaattisesti opiskelijalle heinäkuussa, jos opiskelija on hakenut lainan valtiontakausta koko opiskeluidensa ajalle. (Nordea 2022.) Korkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen Kela lähettää seuraavaan lukukauteen mennessä automaattisesti päätöksen opintolainahyvityksestä. Jos opiskelija suorittaa vain alemman korkeakoulututkinnon, täytyy opintolainahakemus lähettää viimeistään kahden vuoden kuluessa tutkinnon suorittamisesta. Opintolainahyvitystä kannattaa hakea myös, jos suorittaa alemman korkeakoulututkinnon ulkomailla ja ylemmän korkeakoulututkinnon Suomessa, koska opintolainahyvitys voi olla suurempi alemman tutkinnon perusteella. Opintolainahyvitystä on myös syytä hakea, jos opiskelija pitää opinnoissaan taukoa ollessaan työelämässä tutkintojen välissä, joka viivästyttää määräajassa tutkinnon suorittamista. (Kela 2022e.)

2.3 Opintolainahyvitys kannustimena määräajassa valmistumiseen

Suomen opintotukijärjestelmä käyttää kannustimia määräajassa valmistumiseen. Korkeakouluopiskelijoille kannustimena on tällä hetkellä mahdollisuus opintolainahyvitykseen. Opintolainahyvitys koskee niitä korkeakouluopiskelijoita, jotka ovat aloittaneet opintonsa 1.8.2014 tai sen jälkeen ja ovat suorittamassa ensimmäisestä korkeakoulututkintoaan. Opiskelijan täytyy valmistua määräajassa, jotta hän voi saada opintolainahyvitystä. Opintolainahyvityksen määrä on 40 % siitä summasta, joka ylittää 2500 euroa. Kela maksaa yleensä opintolainahyvityksen suoraan pankille, eikä siitä mene veroa. Opintolainahyvityksen määrä pienenee, jos

opiskelija maksaa opintolainaa takaisin opiskeluiden tai lukukauden aikana, jolloin hän valmistuu. (Kela 2022h.)

Opintolainahyvityksen enimmäismäärä määräytyy lukukaudessa tai lukuvuoden aikana olevien kuukausien mukaan. Lukuvuoden aikana katsotaan olevan 9 kuukautta ja lukukauden aikana 5 kuukautta, joista opintolainahyvitystä voi saada. Suomessa suoritettun korkeakoulututkinnon lainahyvityksen enimmäismäärä on 400 €/kk. Tämä tarkoittaa, että opiskelija, joka on suorittanut 240 opintopisteen laajuisen korkeakoulututkinnon, voi saada opintolainavähennystä 4 760 €, koska huomioitavan lainan enimmäismäärä on 14 400 euroa. Opintolainan takaisinmaksu alkaa yleensä 1,5-2 vuoden jälkeen siitä, kun opintotuen maksaminen päättyy. (Kela 2022h.)

3 Norjan malli

Norjan mallilla tarkoitetaan aluepoliittisia tukitoimia, joilla Norja on onnistunut hidastamaan muuttovirtaa pohjoisesta etelään ja pystynyt pitämään pohjoisen syrjäkunnat elinvoimaisina. Norjan mallin mukaisen opintolainahyvityksen uskotaan lisäävän muuttohalua etelästä pohjoiseen. (Ministeri lupaa toteuttaa... 2021.)

Alueellisen opintolainahyvityksen tavoitteena on parantaa työvoiman saatavuutta syrjäkunnissa ja ylläpitää alueen elinvoimaisuutta sekä turvata alueen palvelut. Opintolainahyvityksen saamisen ehtona on asuminen ja riittävä työskentely tietyn syrjäkunnan alueella. Norjan mallin mukaisesti opintolainaa saisi vuodessa anteeksi 10 %, mutta kuitenkin enintään 2600 euroa. Lainan korot jäisivät itselle maksettavaksi. (Rantamartti 2021.)

3.1 Norjan opintotukijärjestelmä

Norjan valtion opintolainarahasto, Lånekassen (2022) myöntää opiskelijoille opintolainan sekä opintotuen. Opiskelija ei saa opintotukea, jos hän asuu vanhempiensa luona, vaan silloin opintoraha koostuu kokonaan opintolainasta. Vuonna 2022 ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa opiskelevan ja yksin asuvan opiskelijan opintotuki on 126 357 kruunua vuodessa, josta opintorahan osuus on 50 543 kruunua ja opintolainan 75 814 kruunua. Jotta opiskelija saisi täyttä opintotukea, on hänen opiskeltava täysipäiväisesti ja tienattava alle 199 591 kruunua vuodessa.

Opiskelijoilla, jotka ovat yli 30-vuotiaita tai joilla on lapsia, on mahdollisuus saada lisälainaa. Yli 30-vuotiaan opiskelijan on mahdollista saada 104 340 kruunua lisälainaa vuodessa. Jos opiskelijalla on heikentynyt toimintakyky, jonka vuoksi hän ei pysty työskentelemään opiskeluidensa ohella tai hakemaan kesätöitä, on opiskelijan mahdollista saada 4000 kruunua lisätukea kuukaudessa. (Lånekassen 2022.)

Opiskelijan ei tarvitse maksaa korkoja opintolainasta, jos hän opiskelee kokoaikaisesti. Osa-aikaiselle opiskelijalle korot jäävät itselle maksettavaksi. Opintolainan takaisinmaksu alkaa seitsemän kuukautta opintojen päättymisen jälkeen ja sitä maksetaan takaisin korkoineen joka kuukausi. Norjan tukijärjestelmässä on myös erikoisuus, jossa jopa 40 % opintolainasta voidaan muuttaa opintorahaksi opintojen päätyttyä. Pääsääntönä lainan muuntamiseksi opintorahaksi pidetään suoritettujen opintojen lisäksi sitä, että vastavalmistuneen varallisuus ja tulot ovat alle sallitun rajan ja, että opiskelija on asunut itsenäisesti koko opiskeluidensa ajan. (Keinänen ym. 2022, 14; Lånekassen 2022.)

3.2 Norjan erityistukialue

Norjan erityistukialueeseen kuuluu 25 kuntaa Finnmarkin ja Pohjois-Tromssan alueella. Erityistukialueen kunnissa asuville ja työskenteleville voidaan myöntää opintolainahyvitystä jopa 10 % lainasta tai enintään 25 000 kruunua vuodessa. Peruskoulunopettajat saavat tämän lisäksi vuosittain 20 000 kruunun hyvityksen. Lainahyvityksen ehtona on vähintään 12 kuukauden yhtäjaksoinen asuminen ja työskentely erityistukialueen paikkakunnalla. Kokopäivätyö ei ole ainoa ehto hyvityksen saamiselle, vaan työ voi olla myös osa-aikatyötä. (Keinänen ym. 2022, 14.)

Hakemus opintolainahyvityksestä tehdään Norjan valtion opintolainajärjestölle kolmen kuukauden päästä siitä, kun on asunut vähintään 12 kuukauden ajanjakson Finnmarkin tai Pohjois-Tromssan erityistukialueella. Hakemukseen liitetään todistus työnantajalta, jolla vahvistetaan vaadittavien työehtojen täyttyminen. Opintolainarahasto tekee hyvityksen automaattisesti ensimmäisen hakemuksen jälkeen. Opintovelalliselle jää maksettavaksi vain opintolainan korko ja mahdolliset nostopalkkiot niin kauan kuin hän on oikeutettu saamaan opintolainahyvitystä. (Keinänen ym. 2022, 15.)

3.3 Esiselvitys Norjan mallin opintolainahyvityksestä Suomessa

Tammikuussa 2022 alue- ja kuntatutkimuskeskus Spatian teettämä esiselvitys alueellisesta opintolainasta Norjan mallin mukaisesti puolsi kokeilua Suomessa. Kokeilua ehdotettiin otettavaksi käyttöön 25 Itä- ja Pohjois-Suomen kunnassa (Hallitus on ottamassa... 2022.) Opintolainahyvityksen kokeilua puoltavat myönteiset kokemukset Norjan erityistukialueen opintolainahyvityksestä ja kyselyn tulokset, joiden mukaan opiskelijat kokivat Norjan mallin mukaisen opintolainahyvityksen kannustavan muuttamaan harvaan asutulle alueelle. Opetus- ja kulttuuriministeriön (2022) mukaan kokeilua puoltaa myös se, että kokeilu on ainoa tapa saada selville opintolainahyvityksen teho ja ohjausvaikutus.

Ehdotetun alueellisen opintolainahyvityskokeilun mallin tavoitteena olisi vastata syrjäalueiden työvoimapulan tarpeisiin ja elinvoiman kehittämiseen. Kokeilun perusjoukkoon ehdotetaan vuonna 2023 ylemmän korkeakoulututkinnon tai ammattikorkeakoulututkinnon suorittavia,

joilla on opintolainaa. Alueellisen opintolainahyvityksen ehtona olisi, että hyvityksen saaja asuu kokeilualueella. Työpaikka voisi kuitenkin sijaita kokeilualueen ulkopuolella, joka mahdollistaisi etätöy. Keinänen ym. (2022, 109) kokeilumallissa ehdotetaan opintolainahyvityksen suuruuden olevan ensimmäisen 12 kuukauden aikana suurempi, esimerkiksi 3600 euroa, jonka jälkeen se laskisi 2600 euroon.

Esiselvityksessä selvitettiin kyselyn avulla opiskelijoiden muuttohalukkuutta harvaan asutuille alueille oppilaitoksittain, koulutusaloittain ja koulutusasteittain. Erityisesti yliopisto-opiskelijat olivat kiinnostuneita muuttamaan Lapin syrjäalueille. 50 % kyselyyn vastanneista yliopisto-opiskelijoista ja 63 % ammattikorkeakouluopiskelijoista oli kiinnostunut muuttamaan maaseudulle. Oppilaitosten kaupunkien läheiset harvaan asutut alueet kiinnostivat erityisesti ammattikorkeakouluopiskelijoita. Kaksi kolmasosaa kyselyyn vastanneista yliopisto-opiskelijoista ja kolme neljäsosaa ammattikorkeakouluopiskelijoista arveli, että vuotuinen 2600 euron opintolainahyvitys kannustaisi heitä muuttamaan harvaan asutulle alueelle. Alueellinen opintolainahyvitys sekä maaseudulle muutto kiinnosti kuitenkin eniten niitä opiskelijoita, jotka olivat jo aikaisemmin asuneet maaseudulla. (Keinänen ym. 2022, 49.)

Työvoimapulan alla olevista ammattialoista alueellinen opintolainahyvitys kiinnosti eniten yliopistojen varhaiskasvatuksen-, psykologian sekä erityisopettajakoulutuksen opiskelijoita. Vähiten alueellinen opintolainahyvitys kiinnosti lääketieteen ja hammaslääketieteen opiskelijoita. Ammattikorkeakoulun matkailu- ja ravitsemisalalla opiskelevia alueellinen opintolainahyvitys kiinnosti paljon ja melko paljon sairaanhoitajaksi opiskelevia. Korkeakouluopiskelijoille tärkeitä muuttoon vaikuttavia seikkoja olivat koulutusta vastaava työ, toiveita vastaava palkka sekä puolison työllistymismahdollisuudet. (Keinänen ym. 2022, 49.)

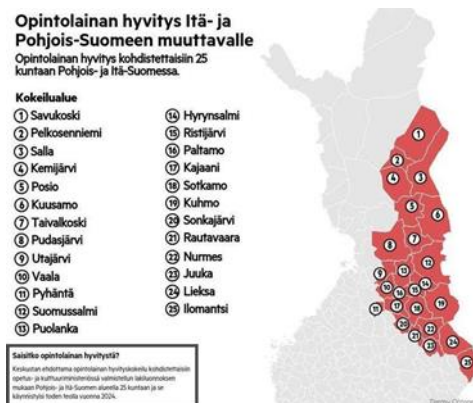
4 Opintolainahyvityksen edut syrjäkuntien työvoimapulaan

Norjassa erityistukialueet ovat olleet käytössä jo 31 vuotta ja ne ovat osa Finnmarkin ja Pohjois-Tromssan aluekehittämisen järjestelmää. Vaikka tukijärjestelmä on kallis Norjan valtiolle, ei sen olemassaoloa kyseenalaisteta. Erityistukialueet on rajattu maantieteellisesti syrjäisempiin ja harvaan asuttuihin alueisiin, joissa elintaso on alhaisempi ja fyysiset elinolosuhteet vaikeita. Erityistukialueiden perustamisen tavoitteena oli, että siihen kuuluvat kunnat olisivat houkuttavia paikkoja harjoittaa elinkeinotoimintaa, asua ja tehdä työtä. (Keinänen ym. 2022, 10-21.)

Norjassa erityistukialueiden opintolainahyvityksellä on todettu olevan myönteisiä vaikutuksia osaavan työvoiman saamiseen sekä alueen elinkeinojen kehittymiseen. Opintolainahyvitystä hyödynnetään alueen rekrytoinnissa, jolla yritetään vaikuttaa erityisesti nuoriin, jotka ovat

päättäneet opintonsa ja joilla on paljon lainaa. Toimenpiteiden on arvioitu lisänneen työllisyyttä erityistukialueella jopa 4000 työntekijällä. (Keinänen ym. 2022, 10-21.)

Suomessa alueellinen opintolainahyvityksen kokeilu pääsi mukaan valtiovarainministeriön vuoden 2023 budjettiehdotukseen, mihin on varattu kuusi miljoonaa euroa. Kokeilun tarkoituksena on ratkoa syrjäkuntien osaajapulaa niin, että esimerkiksi syrjäkunnalle muuttavan lääkärin opintolaina hyvitetäisiin kokonaan tai osittain. Aiemmin valmistunut esiselvitys Norjan mallista puolsi kokeilua, mutta budjettiehdotuksen jälkeen se on saanut kuitenkin kritiikkiä. Kritiikki johtuu siitä, että alueellinen opintolainahyvytys asettaa opiskelijat epätasa-arvoiseen asemaan, koska työvoiman saatavuus ei koske vain syrjäkuntia. Alueellisen hyvityksen on myös kritisoitu olevan epätasa-arvoinen alueittain sekä alakohtaisesti. Kritiikistä huolimatta laki hyvityskokeilusta otetaan käyttöön 25 Itä- ja Pohjois-Suomen kunnassa (kuvio 1) vuoden vaihteessa 2023, jonka jälkeen 3-vuotiset kenttäkokeet alkavat. Kokeilyryhmään valitaan vuonna 2023 ammattikorkeakoulusta valmistuneet, joilla on opintotukea. (Hallitus on ottamassa... 2022; Kari 2022.)

Kuvio 1: Opintolainan hyvitys kohdistettaisiin 25 kuntaan Pohjois- ja Itä-Suomessa

4.1 Etätöön vaikutus syrjäkuntien elinvoimaisuuteen

Etätö on organisoitua työtä, jota voitaisiin tehdä työnantajan tiloissa, mutta se tapahtuu varsinaisen työpaikan ulkopuolella tietotekniikkaa apuna käyttäen. Etätöitä voidaan tehdä satunnaisesti tai kokoaikaisesti. Monet asiantuntija- ja tietotyöt, joita pystyy tekemään ajasta tai paikasta riippumatta, soveltuvat etätööhön. Digitalisoitumisen myötä yhteistyötä tehdään monissa organisaatioissa erilaisten digitaalisten välineiden avulla, kuten videopalaverien ja yhteisten alustojen välityksellä. Parhaimmillaan etäyhteyksin käytävät asiakasneuvottelut ja palaverit säästävät aikaa molemmilta osapuolilta. (Määttä 2020, 27; Vilkmán 2020, 9.)

Ajansäästö lisäksi etätöillä katsotaan olevan muitakin hyötyjä, kuten työntekijöiden parempi keskittyminen, vähentynyt työn kuormitus ja työn tehokkuus. Etätö antaa myös työmahdollisuuksia liikuntarajoitteisille ja muille, jotka eivät ole voineet erinäisistä syistä liikkua

työpaikalle. Etätyö on hajauttanut työtä myös maaseudulle, jolla voi olla myönteisiä vaikutuksia syrjäalueiden elinvoimaisuuteen. (Melin 2020.)

Määtän (2020, 35) mukaan paikkariippumattomalla työllä, uusilla näkemyksillä sekä jo vähäisellä kriittisellä osaamisella voi olla merkittäviä vaikutuksia pienemmille paikkakunnille. Etätyön ja paikkariippumattoman työn laajentamisella on nähtävissä monia myönteisiä vaikutuksia. Niitä ovat mm. mahdollisuus paluumuuttoon syntymäpaikkakunnalle, työmatkaliikenteen väheneminen ja mahdollisuus muuttaa puolison työn perässä paikkakunnalle.

Etätyö sekä monipaikkaisuus ovat tärkeitä Inarin (2022a) elinvoimaisuudelle sekä paikallisten elämänlaadulle ja hyvinvoinnille. Inarin kunta haluaa olla mukana kehittämässä ja kartoittamassa etätyön ja sen viestinnän mahdollisuuksia. Kuntastrategian kulmakivinä ovat voimakas identiteetti ja yhteisö tukevat etätyön kehittämistä. Kunnassa otetaan uudet asukkaat avosylin vastaan ja halutaan kehittää aluetta vetovoimaisuuden näkökulmasta. Myös etätyömahdollisuuksien tuotteistamista ja viestintää halutaan kehittää ja sitä kautta hyödyntää markoituskapasiteettia uudella tavalla. Monipaikkaisuuden kehittämisen tavoitteena on uusien asukkaiden houkuttelevuus kuntaan ja saada ihmiset kokeilemaan kunnassa asumista ja työskentelemistä.

4.2 Työvoiman saatavuus Inarin kunnassa

Inarin kunta on Suomen suurin kunta, joka sijaitsee keskellä Pohjoiskalottia. Inarin kunta kattaa 5 prosenttia Suomen pinta-alasta ja on yksi Suomen tärkeimmistä sekä suurimmista kansainvälisistä matkailukunnista. Kunnan väkiluku on 7008 asukasta, josta noin kaksi kolmasosaa asuu Ivalossa. Saamelaisia, Euroopan ainoan alkuperäiskansan väkeä, on noin kolmasosa Inarin kunnan asukkaista, jonka vuoksi alueella käytetään virallisesti kolmea eri saamen kieltä: inarinsaamea, pohjoissaamea ja koltansaamea. (Rahkonen 2022.)

Inarin kunnan pääelinkeinoja ovat matkailu, porotalous, kalastus, metsätalous, koulutustoiminta sekä muut yksityiset palvelutoiminnot. Tulevaisuudessa arktiseen luontomatkailuun, teknologiaosaamiseen ja luonnonvarojen hyödyntämiseen sekä jatkojalostamiseen halutaan panostaa elinkeinojen kehittämisessä. (Inari 2022b.)

Suurimmat työnantajat Inarin (2022c) kunnassa ovat Inarin kunta, Rajavartiolaitos ja Metsähallitus. Työ- ja elinkeinoministeriön (2022) mukaan Inarin kunnassa oli 501 työtöntä vuonna 2021, joka on 14,7 % kunnan työvoimasta. Työttömien osuus on vähentynyt vuoteen 2020 verrattuna, jolloin se oli 17,7 %. Vuoden 2021 työllisyyden kasvun syynä on todennäköisesti ollut matkailun yllättävän nopea elpyminen koronaepidemian jälkeen. Vuoden 2021 työpaikkakehityksen myötä myös Inarin kunnan väkiluku kasvoi runsaasti ja se oli Suomen viidenneksi nopeinten väkiluvultaan kasvanut kunta. Kasvusta huolimatta, pitkäaikaistyöttömien määrä on

säilynyt korkeana, vaikka moni työala kärsii työvoimapulasta ja avoimia työpaikkoja on ollut tarjolla jatkuvasti. (Laine 2022.)

Inarin kunnan 2021-2023 toimintasuunnitelmassa on pyritty tekemään kotiseutu ja sen työmahdollisuudet tutuiksi kunnan nuorille. Työelämään tutustumisella kehitetään yhteistyötä yrittäjien ja yrittäjäjärjestöjen välillä. Kunnan alueella tarjolla oleviin toisen asteen koulutuksiin yritetään vaikuttaa siten, että ne vastaisivat alueen tarpeisiin mahdollisimman kattavasti. (Talousarvio vuodelle 2021...2020, 8.)

5 Tutkimuksen toteutus

Valitsin tutkimukseksi määrällisen tutkimusmenetelmän, koska sen tyypillisiin aineistokeruumenetelmiin kuuluu lomakekysely laajalle otannalle (Ojasalo, Moilanen & Ritakoski 2015, 104). Tarkoituksena oli tavoittaa mahdollisimman monta eri ikäistä ja eri koulutustaustaltaan olevaa opiskelijaa. Tutkimuksen kohderyhmä rajattiin 21-32-vuotiaisiin opiskelijoihin ja vastaavalmistuneisiin, jotta tuloksia pystyisi vertailemaan eri sukupolvien välillä.

Valitsin määrällisistä menetelmistä sähköisen kyselyn ja toteutin sen Google Forms -alustaa käyttäen. Sähköisen kyselyn tavoitteena oli selvittää Inarin kunnassa syntyneiden halukkuutta työllistyä kotikunnalleen ammattikorkeakoulu- tai ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen, jos kunnassa otettaisiin alueellinen opintolainahyvyitys käyttöön Norjan mallin mukaisesti. Sähköinen kysely oli paras menetelmä tähän tutkimukseen, koska opiskelijat olivat sijoittuneet pitkin Suomea.

Kysely julkaistiin kunnan kolmessa paikallisryhmässä Facebookissa. 23. toukokuuta 2022. Paikallisryhmien lisäksi kysely julkaistiin Lapin yliopiston Facebook -ryhmässä, koska se on Inarista katsottuna lähin yliopisto ja suosittu jatko-opiskelupaikka inarilaisten nuorten keskuudessa. Toukokuussa vastauksia kyselyyn tuli vain 11 kappaletta, joten kysely julkaistiin uudelleen elokuun toisella viikolla, jotta mahdolliset uudet opiskelijat tavoitettaisiin.

5.1 Aineisto ja sen käsittely

Norjan mallin mukainen opintolainahyvyitys on ollut paljon esillä mediassa ja sen kokeilua Suomessa on kannatettu, mutta myös kritisoitu epätasa-arvoisena. Tutkin aihetta enemmän ja päätin tehdä tutkimuksen kotikuntani opiskelijoista ja heidän suhtautumisestansa paluumuuttoon, jos opintolainahyvyitys otettaisiin käyttöön Inarin kunnassa. Tietoperustana käytettiin Suomen ja Norjan opintotukijärjestelmää, vuonna 2022 julkaistua esiselvitystä alueellisesta opintolainahyvyityksestä Suomessa, sekä ajankohtaisia lähteitä, jotka puolsivat opintolainahyvyityksen myönteisiä vaikutuksia harvaan asuttujen alueiden elinvoimaisuudelle.

Teoreettisen osan lisäksi tutkimuksen aineisto koostui sähköisen kyselyn vastauksista. Keskeistä tutkimuksessa oli tutkia, miten eri sukupolven opiskelijat suhtautuvat paluumuuttoon Inarin kuntaan ja kuinka houkuttelevana he kokevat alueen ja sen palvelut.

Tulosten analysointiin käytettiin sähköisen kyselyn vastauksista automaattisesti koostunutta tiivistelmää Google Forms alustassa. Tiivistelmässä oli kuvattu tuloksia ympyrädiagrammeihin sekä palkkikaavioihin, mikä auttoi hahmottamaan opintolainahyvityksen vaikutusta vastaajien muuttohalukkuuteen Inarin kuntaan. Diagrammeista selvisi vastaajien ikä sekä opiskeltava tutkinto. Kaavioista ilmenivät tekijät, jotka kannustivat opiskelijoita muuttamaan kotiseudulle ja tekijät, jotka rajoittivat jäämistä alueelle.

5.2 Sähköinen kysely

Kysely koostui viidestätoista suljetusta kysymyksestä, joiden vastaamiseen meni arviolta 3 minuuttia aikaa. Lomakekysely oli tarkoitus pitää lyhyenä ja helposti lähestyttävänä, jotta vastauksia tulisi mahdollisimman paljon. Kysymykset koostuivat monivalintakysymyksistä ja Likert-asteikkolisista kysymyksistä. Kyselyssä käytettiin mitta-asteikkoina suhde-, järjestys ja intervalliasteikkoja. Kyselytutkimuksen tarkoituksena oli selvittää Inarin kunnan houkuttelevuutta ja muuttuvien taustatekijöiden vaikutusta opiskelijoiden muuttohalukkuuteen takaisin kotikunnalleen.

Taustatiedoissa kysyttiin sukupuolta ja syntymävuotta. Tarkoitus oli selvittää, eroavaisivatko Z- ja Y-sukupolven opiskelijoiden vastaukset toisistaan ja vaikuttivatko eri tekijät alueen houkuttavuuteen sukupuolten ja ikäluokkien välillä. Tämän lisäksi kysyttiin tutkintonimikettä, koulutusala ja syntymäpaikkaa Inarin kunnassa. Näiden taustatietojen perusteella pystyi tarkastelemaan koulutusalan, tutkinnon korkeuden tai syntymäpaikan merkitystä muuttohalukkuuteen. Kyselyssä selvitettiin opiskelijan opintolainan suuruutta tai arvioita lainan suuruudesta opintojen loppuvaiheessa. Tutkimuksessa oli keskeistä tarkastella, onko lainan suuruudella merkitystä muuttohalukkuuteen takaisin kotikunnalle, jos kunta maksaisi osan lainasta pois.

5.3 Kohderyhmä

Tutkimuksen kohderyhmänä olivat Inarin kunnassa 1990-2001 syntyneet, siellä kirjoilla olevat tai sieltä lähteneet opiskelijat. Rajasin kohderyhmän 21-32-vuotiaisiin, koska korkea-asteen tutkinnosta vastavalmistuneet 24-34-vuotiaat ovat Aron, Aron & Mäkelän (2021, 110) mukaan muuttoliikenteen kannalta kriittisiä ryhmiä. Opiskelijalla täytyi olla opintolainaa vähintään 2500 euroa, koska se on vähimmäismäärä opintolainahyvityksen saamiseen Norjan mallin mukaisesti. Kohderyhmään kuuluivat myös Inarin kunnassa asuvat, jotka opiskelivat tutkintoa verkko-opintoina tai olivat jo valmistuneet tutkintoon aikaisemmin vuonna 2022. Tutkinnon täytyi olla opiskelijan ensimmäinen ammattikorkeakoulu- tai ylempi

ammattikorkeakoulututkinto tai ulkomailla suoritettu vastaava korkeakoulututkinto, josta he voisivat saada opintolainahyvitystä valmistuessaan tavoiteajassa.

Oletuksena oli, että kohderyhmän opiskelijat olisivat aloittaneet jatko-opiskelut vuosina 2017-2022. Oletuksen perusteena oli se, että kandidaatin tutkinnon suorittamiseen menee yleensä 3,5 vuotta ja maisterin tutkintoon 2-3 vuotta. Tämän vuoksi on perusteltua tarkastella jatko-opiskelemaan lähteneiden määrää näinä vuosina. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden työllistyminen... (2020) tilastosta selviää, että 188 opiskelijaa, eli 38 % Ivalon lukiossa ylioppilastutkinnon suorittaneista vuosina 2009-2019, lähti jatko-opiskelemaan vuosi tutkinnon suorittamisen jälkeen. Ammatillisen tutkinnon suorittaneiden... (2020) tilastosta ilmenee, että 57 opiskelijaa, eli 15,4 % kaikista Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa ammatitutkinnon suorittaneista vuosina 2010-2019, lähti jatko-opiskelemaan vuosi tutkinnon suorittamisen jälkeen. Täysipäiväisiä opiskelijoita on ollut yhteensä 34 vuosina 2017-2019, joka on 19 % kaikista tarkastelun kohteena olleista opiskelijoista. Tilastoista ei selviä, onko suoritettava tutkinto ammattikorkeakoulu, yliopisto- tai ammattikoulututkinto, joten tarkkaa tilastotietoa jatko-opiskelupaikoista ei ole.

Jos otoskoko olisi 34 opiskelijaa, olisi kyselyn vastausprosentti noin 44 %. Koska tilastoissa ei ole huomioitu opiskelijoita, jotka ovat aloittaneet tutkinnon suorittamisen 2020 tai sen jälkeen, voi kohderyhmä olla suurempi. Kohderyhmä voi olla myös pienempi, koska tilastoista ei selviä suoritettava tutkinto ja ei voida olettaa, että kaikki opiskelisivat maisterin tutkintoon asti tai valmistuisivat tavoiteajassa. Tilastojen perusteella voidaan kuitenkin arvella, että otoskoko olisi 34 opiskelijaa.

6 Tutkimuksen tulokset

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää 21-32- vuotiaiden Inarin kuntalaisten muuttohalukkuutta takaisin kotiseudulle, jos heillä olisi mahdollisuus Norjan mukaiseen 2600 euron vuosittaiseen opintolainahyvitykseen. Tarkoituksena oli myös kartoittaa, vaikuttiko sukupuoli, ikä, tutkintoaste tai lainan suuruus koehenkilöiden muuttohalukkuuteen.

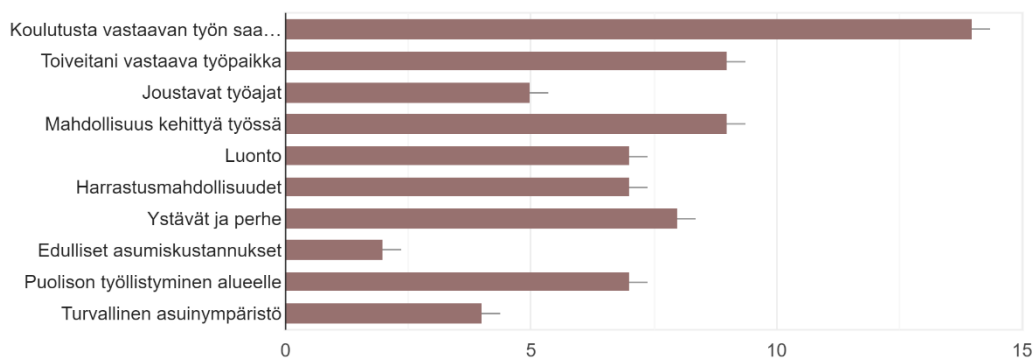
Tutkimukseen osallistui 15 opiskelijaa ja tulokset puolsivat opintolainahyvityksen vaikutusta muuttohalukkuuteen. Kaikki paitsi yksi kyselyyn vastanneista opiskelijoista tunnusti 2600 euron vuosittaisen opintolainahyvityksen lisäävän halukkuutta muuttaa takaisin Inarin kuntaan.

Kuviosta 2 ilmenee tärkeimmät asiat, jotka kannustivat ammattikorkeakoulussa ja yliopistossa opiskelevia vastaajia jäämään tai muuttamaan Inarin kuntaan. Ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelijoiden muuttohalukkuuteen vaikuttavat asiat olivat melko samanlaisia. Ammattikorkeakouluopiskelijoille tärkeimmät muuttoon vaikuttavat tekijät olivat koulutusta vastaavan työn saaminen, ystävät ja perhe sekä mahdollisuus kehittyä työssä. Vain hieman

muuttoon kannustavia tekijöitä olivat harrastusmahdollisuudet ja toiveita vastaava työpaikka. Yliopisto-opiskelijoille tärkeimpiä kannustimia muuttoon olivat koulutusta vastaavan työn saaminen, luonto ja mahdollisuus kehittyä työssä. Edullisilla asumiskustannuksilla oli vähiten vaikutusta sekä ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelijoiden muuttohalukkuuteen.

Mikä tai mitkä asiat kannustavat muuttamaan tai jäämään työhön Inarin kuntaan? Valitse 3 tärkeintä.

15 vastausta

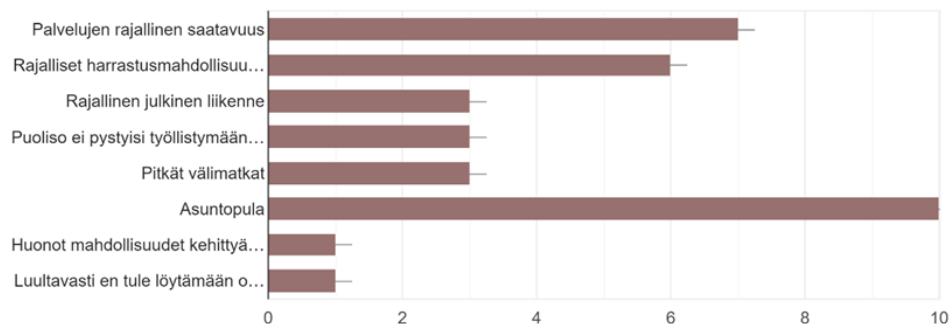

Kuvio 2: Tärkeimmät tekijät, jotka kannustavat jäämään työhön Inarin kuntaan

Kuviosta 3 selviää kolme rajoittavinta tekijää, jotka vaikuttivat vastaajien muuttohalukkuuteen. Rajoittavimmat tekijät olivat asuntopula, palvelujen rajallinen saaminen sekä rajalliset harrastusmahdollisuudet.

Mitkä asiat rajoittavat halukkuutta jäädä tai muuttaa takaisin Inarin kuntaan?

15 vastausta

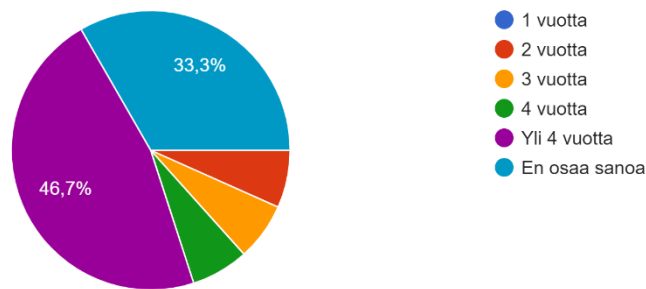

Kuvio 3: Muuttohalukkuutta rajoittavat tekijät Inarin kuntaan

Etätöyön tekeminen Inarin kunnassa kannustaisi neljä viidesosaa ammattikorkeakouluopiskelijoista jäämään tai muuttamaan kuntaan. Kaikki yliopisto-opiskelijat muuttaisivat Inarin kuntaan, jos voisivat tehdä etätöitä ja saada alueellista opintolainahyvitystä. Kuviossa neljä ilmenee, että kuitenkin vain hieman alle puolet vastaajista olisi valmiita jäämään kuntaan yli neljäksi vuodeksi.

Miten monta vuotta voisit kuvitella asuvasi Inarin kunnassa? Jotta hyvitystä voitaisiin maksaa, tarvitsee paikkakunnalla asua ja työskennellä vähintään 12 kk yhtäjaksoisesti.

15 vastausta

Kuvio 4: Valmius työskennellä Inarin kunnassa

6.1 Vastaajat

Sähköisen kyselyn vastaajista 73,3 % oli naisia ja loput miehiä. Yli puolet vastaajista oli kotoisin Inarin kunnan suurimmasta hallinnollisesta keskukselta, Ivalosta, ja loput vastaajista sen lähitaajamasta Törmäsestä ja Inarin kunnan suurimmasta matkailukeskuksesta, Saariselältä. Vastauksia tuli kaikista ikäluokista, mutta suurin osa vastaajista oli syntynyt vuosina 1994-1997.

Vastaajista kolme neljäsosaa suoritti ammattikorkeakoulututkintoa ja yksi neljäsosaa vastaajista oli yliopisto-opiskelijoita (kuviokuva 5). Suurin osa ammattikorkeakouluopiskelijoista opiskeli Lapin ammattikorkeakoulussa, ja yliopisto-opiskelijoista puolet Lapin yliopistossa. Molemmat instituutit ovat Inarin kunnan lähimmät korkeakoulutasoiset oppilaitokset. Vastaajista noin neljäsosa opiskeli kauppatieteitä tai muuta koulutusala, jota ei ollut listassa mainittu. Puolet tutkimukseen osallistuneista yliopisto-opiskelijoista suoritti yhteiskuntatieteellistä koulutusala.

Suoritettava/suoritettu tutkinto

15 vastausta

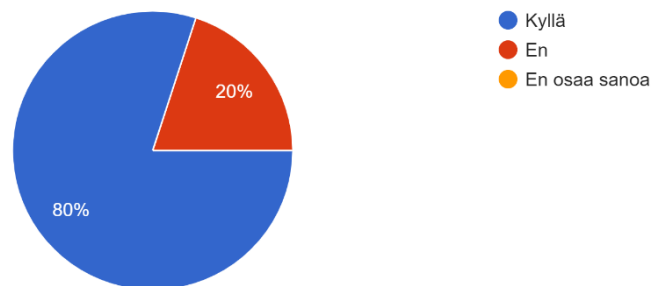

Kuvio 5: Tutkimukseen osallistuneiden suoritettava tutkinto

Kaikilla vastaajilla oli yli 3000 euroa opintolainaa ja yhdellä viidestä vastaajista oli yli 27 000 euroa lainaa. Lainan suuruudella ei kuitenkaan ollut merkitystä muuttohalukkuuteen Inarin kuntaan, sillä neljä viidesosa vastaajista piti kuntaa houkuttavana paikkana asua, vaikka opintolainahyvitystä ei koskaan otettaisi käyttöön Suomessa. Vuosittainen 2600 euron opintolainahyvitys kuitenkin lisäsi 13,3 % vastaajien halukkuutta muuttaa tai jäädä Inarin kuntaan, jolloin seitsemän kahdeksasosa vastaajista piti Inarin kuntaa houkuttavana paikkana asua (kuvio 6.)

Koetko Inarin kunnan houkuttelevana paikkana?

15 vastausta

Kuvio 6: Inarin kunnan houkuttavuus asuinpaikkakuntana

6.2 Johtopäätökset

Tutkimuksessa selvisi, että opintolainahyvityksen saaminen lisäsi huomattavasti opiskelijoiden muuttohalukkuutta Inarin kuntaan. Suurin osa vastaajista piti Inarin kuntaa houkuttavana paikkana asua, vaikka alueellista hyvitystä ei otettaisi käyttöön. Sukupuolella, iällä, lainan suuruudella tai tutkimukseen osallistuneiden koulutusalailla ei ollut vaikutusta

muuttohalukkuuteen. Tutkimuksesta kävi ilmi, että koulutusta vastaavan työn saaminen oli tärkein muuttohalukkuutta lisäävä tekijä. Rajoittavin tekijä muuttoon oli asuntopula, joka on lisääntynyt Inarin kunnassa tasaisen muuttotahdin johdosta. Utsjoen kunnanjohtajan Pieskin (2022) mukaan asuntopula ja osaavan työvoiman saatavuus ovat olleet joidenkin Lapin kuntien kasvun ja kehittymisen este.

Tutkimuksen tulokset olivat samanlaiset kuin Keinäsen ym. (2022, 47, 52-62) esiselvityksen tulokset opintolainahyvityksen kokeilemisesta Suomessa. Keinäsen ym. (2022, 52) esiselvityksestä selvisi, että ammattikorkeakoulu- sekä yliopisto-opiskelijoille tärkein maalle muuttoon vaikuttava tekijä oli koulutusta vastaavan työn saaminen. Esiselvityksestä ilmeni myös, että opiskelijoiden muuttohalukkuutta rajoittivat osittain syrjäalueiden palvelujen rajallinen saatavuus sekä rajalliset harrastusmahdollisuudet.

Molemmista tutkimuksista ilmeni, että koulutusta vastaavan työn saaminen oli tärkein muuttohalukkuutta lisäävä tekijä. Tuloksien perusteella voi pohtia sitä, toimisiko vuosittainen 10 % hyvitys kannustimena vastavalmistuneille, joilla on paljon opintolainaa ja halukkuutta asua maaseudulla. Toisaalta hyvitys on pieni monille, joiden vuosiansiot ovat suuret, joten se ei välttämättä riittäisi ainoana kannustimena muuttoon syrjäalueelle. Syrjäalueet voisivat panostaa harrastusmahdollisuuksiin ja työpaikkojen viihtyvyyteen, jolloin vuosittainen 2600 euron hyvitys voisi toimia paremmin kannustimena myös suurituloisille.

6.3 Tutkimuksen validiteetti ja reliabiliteetti

Anttila (2009, 515) mukaan reliabiliteetilla tarkoitetaan tutkimusmenetelmän kykyä saavuttaa tarkoitettuja tuloksia ja kykyyn antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia määrällisessä tutkimuksessa. Reliabiliteetilla tarkoitetaan myös mittaustuloksen toistettavuutta.

Tutkimukseni on toistettavissa, koska saman tutkimuksen voisi kuka tahansa toteuttaa. Tutkimus antoi tarkkoja vastauksia, joka tekee siitä reliabiliteetin. Tutkimuksen luotettavuutta auttoivat selkeä ja tarkkaan rajattu tutkimusongelma, selkeästi määritelty perusjoukko, josta otos oli tarpeeksi edustava ja hyvin tehty kyselylomake. Tämän lisäksi tutkimuksen tiedonkeruumenetelmät olivat kattavat ja tutkimus oli ajankohtainen. Tutkimuksen reliabiliteettia laskee se, että otantakoko ei ollut tiedossa, koska tilastotietoa ei löytynyt tarpeeksi asian varmentamiseksi. Jos otanta oli oletettua suurempi, laskisi se vastausprosenttia.

Anttila (2009, 512-513) toteaa, että tutkimuksen validiteetti tarkoittaa tutkimuksen pätevyyttä ja luotettavuutta. Tutkimuksen ollessa validi, mittaa se mitä oli tarkoituskin. Validissa tutkimuksessa mitataan oikeita asioita, kysymykset kattavat tutkimusongelman, otos on edustava sekä vastausprosentti on korkea. Validiteetin puuttuminen tekee tutkimuksesta arvottoman. Anttilan (2009, 513) mukaan validiteettia voidaan tarkastella monelta eri kannalta, jolloin näkökulman voi sovittaa tutkimusaiheen mukaan.

Tutkimukseni tulos näyttää oikealta tarkastellessani validiteettia loogisen, eli koetun validiteetin kannalta, koska tutkimukseen on valittu siihen tarkoituksenmukainen tutkimusmenetelmä ja kaikkiin tutkimuskysymyksiin on saatu vastaukset. Tämän lisäksi tutkimusmenetelmä on toistettavissa. Tarkastellessani tutkimuksen sisäistä validiteettia, huomaan että kyselytutkimuksessa on voinut tapahtunut katoa. Tutkimuksen validiteettia laskisi se, että vastauksia ei ole saatu riittävässä määrin. Toisaalta tutkimuksen mittari itsessään on validi, koska kyselytutkimus on mitannut sitä, mitä sen tulikin mitata, eli opintolainahyvityksen vaikutusta inarilaisten muuttohalukkuuteen kotiseudulle. Kuitenkin kyselytutkimuksessa on aina väärinkäsitelmien mahdollisuus, joka on voinut johtaa kyseenalaisiin vastauksiin, jolloin se laskisi tutkimuksen validia.

7 Pohdinta

Tutkimukseni tarkoituksena oli tutkia opiskelijoiden muuttohalukkuutta takaisin Inarin kuntaan ja halukkuutta tehdä työtä harvaan asutulla alueella, jos heillä olisi mahdollista saada opintolainahyvitystä. Rajasin tutkimuksen koskemaan 21-32-vuotiaita opiskelijoita ja vastavalmistuneita, koska he ovat kriittinen ryhmä muuttoliikenteen kannalta. Opinnäytetyön aihe valikoitui oman mielenkiitoni pohjalta, koska aihe oli ajankohtainen ja paljon esillä mediassa.

On vaikea arvella, otetaanko opintolainahyvyys käyttöön Suomessa testivaiheen jälkeen. Uskon, että Norjan malli toimisi Suomessa, koska monet maalta opiskelemaan lähtevät haluaisivat muuttaa takaisin kotiseudulle. Monesti paluumuuton ongelmana on työpaikkojen väheneminen, kun syrjäalueiden palveluita vähennetään. Mielestäni alueellinen opintolainahyvyys voisi toimia tärkeänä kannustimena osaavan työvoiman saamiseksi syrjäalueille, koska etätyön tekeminen alueelta olisi mahdollista. Etätyön tekeminen mahdollistaisi alueella asumisen, vaikka työnantaja olisi muualla. Inarin kunta on elinvoimainen muihin Lapin kuntiin verrattuna ja alueellinen opintolainahyvyys voisi auttaa pitämään kunnan harvaan asutut alueet elinvoimaisena. Uskon, että vuosittainen hyvyys ei kuitenkaan auta tuomaan osaavaa työvoimaa, jos asuntopulalle ei löydy ratkaisua ja työpaikkojen viihtyvyyteen ei kiinnitetä huomiota.

Inarin kuntaa ei valittu mukaan tammikuussa 2023 alkavaan opintolainahyvityksen testivaiheeseen ja syynä on varmasti se, että kunnan väkiluku on kasvanut tasaisesti ja kunnassa on pystytty turvaamaan palvelut, kuten peruskoulu ja terveydenhuolto. Ei kuitenkaan ole itsestään selvyyttä, että kunnassa on esimerkiksi perusterveydenhuollon ympärivuorokautinen päivystys. Inarin kunta on pinta-alaltaan Suomen suurin kunta ja etäisyydet kunnan sisällä mittavat. Esimerkiksi Inarin kunnan suurimmasta taajamakeskuksesta Ivalosta on 190 km kunnan koillisosassa sijaitsevaan Näämään. Ivalosta lähimpään keskussairaalaan Rovaniemelle on 289 km ja Oulun yliopistolliseen sairaalaan 509 km. Etäisyydet kasvavat kohtuuttomiksi, jos kunnasta lopetetaan ympärivuorokautinen päivystys. Mielestäni on siis tärkeää, että Lapin kuntien

elinvoimaisuus säilyy ja peruspalveluiden saatavuus turvataan suomen kielen lisäksi kolmella saamen kielellä. Tuskin opintolainahyvitys ainakaan Inarin kunnan elinvoimaisuutta laskisi, päinvastoin.

7.1 Opinnäytetyön tulokset

Opinnäytteessä tutkittiin, muuttaisivatko vastavalmistuneet tai opiskeluidensa loppusuoralla olevat inarilaiset takaisin kotiseudulleen, jos kunta lupaisi opintolainaa anteeksi. Opinnäytetyön hypoteesiksi muodostui seuraava: Vuosittainen 2600 euron opintolainahyvitys lisäisi 21-31-vuotiaiden ammattikorke- tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden muuttohalukkuutta Inarin kuntaan, mikä toisi positiivisia vaikutuksia kunnan elinvoimaisuuteen. Tutkimuksen tulokset puolsivat opintolainahyvityksen vaikutusta opiskelijoiden muuttohalukkuuteen Inarin kuntaan ja tukivat tutkimukselle annettua hypoteesia.

Tammikuussa 2022 valmistunut esiselvitys Norjan mallista puolsi opintolainahyvityksen kokeilua Suomessa. Keinäsen ym. (2022, 49) teettämässä esiselvityksessä selvisi, että opintolainahyvitys kiinnosti erityisesti niitä, jotka olivat kotoisin maaseudulta. Esiselvityksen vastaajista erityisesti yliopisto-opiskelijat olivat kiinnostuneita muuttamaan Lapin syrjäalueille.

Opinnäytetyöni tutkimus erosi Keinäsen ym. (2022) esiselvityksestä sen tarkoituksen ja kohdeyhmän osalta. Keinäsen ym. (2022, 3) esiselvityksen tavoitteena oli selvittää Varsinais-Suomessa opiskelevien ammattikorkeakoulu- ja yliopisto-opiskelijoiden halukkuutta hyödyntää alueellista opintolainahyvitystä ja halukkuutta työskennellä syrjäalueilla. Esiselvityksen tarkoituksena oli perustella Norjan mallin mukaisen alueellisen opintolainahyvityksen etuja harvaan asutuille alueille ja vauhdittaa eduskunnan päätöstä sen kokeilemisesta Suomessa. Tutkimukseni tavoite oli samanlainen, mutta tutkimuksen kohteena olivat inarilaiset opiskelijat ja tuloksia ei julkistettu missään.

7.2 Opinnäytetyön onnistuminen

Opinnäytetyö on onnistunut siinä mielessä, että sekä oma tavoitteeni, että tutkimuksen tavoite saavutettiin. Oma tavoitteeni oli tutustua tutkimuksen tekemiseen, toteuttaa se ja koota tietoa Norjan mallin opintolainahyvityksestä yksien kansien sisälle. Tutkimuksessa saatiin vastaukset kaikkiin asetettuihin tutkimusongelmiin.

Opinnäyte on onnistunut lähdekirjallisuuden kannalta, joka on kattava ja monipuolinen. Verkko-opiskelijana koin tärkeäksi keskittyä käyttämään verkkolähteitä painettujen lähteiden sijasta. Suurin osa käyttämistäni lähteistä on ajankohtaisia tai hiljattain julkaistuja. Olen onnistunut etenemään loogisesti ja perehdyttämään lukijan aiheeseen, ennen tutkimuksen tulosten julkaisemista. Opintolainahyvityksen lisäksi työssä on onnistuttu hyvin tiivistämään Suomen sekä Norjan opintotukijärjestelmän keskeiset piirteet ja käsittelemään etätyötä,

minkä suosio on noussut Suomessa koronaepidemian jälkeen. Tämän lisäksi työssä perehdyttään Inarin kunnan työvoiman saatavuuteen, koska tutkimuksen kohteena olivat inarilaiset opiskelijat.

Opinnäytetyössä on onnistuttu valitsemaan oikea ja tarkoituksenmukainen tutkimusmenetelmä. Valitsin tutkimusmenetelmistä sähköisen kyselyn, koska se sopi parhaiten tutkimukseen tarkoitukseen. Tutkittavat olivat sijoittuneet ympäri Suomea, joten kyselylomake sopi parhaiten tutkimuksen tarkoitukseen. Kyselylomakkeen kysymykset (liite 1) etenivät loogisesti, tarkoituksenmukaisesti ja olivat nopeasti vastattavissa. Tutkimus voidaan toistaa, koska kuka tahansa pystyisi toteuttamaan tutkimuksen uudestaan. Se on myös helposti muokattavissa, jos tutkimuksesta haluaa laajemman ja yksityiskohtaisemman tarkempaa tutkimusta varten.

Kohdepopulaation tavoittamisessa olisi voinut käyttää jotain muuta menetelmää kuin Facebook -alustaa, koska kaikki eivät käytä sosiaalista mediaa. Tarkkaa otoskokoa oli vaikea arvioida, koska tilastotietoa oli puutteellisesti tarjolla. Arvioin otoskoon olevan 34 opiskelijaa, jolloin tutkimuksen vastausprosentti olisi ollut erittäin hyvä.

Inarin kunta voisi käyttää tutkimustani hyväksi, jos Suomi päättäisi ottaa opintolainahyvityksen käyttöön ja kunta kuuluisi hyvityksen piiriin. Kunta voisi käyttää tutkimusta alueen houkuttavuuden ja kohdennetun rekrytoinnin kehittämiseen. Inarin kunta pystyisi todennäköisesti tavoittamaan sopivan kohderyhmän helpommin kuin tämä opinnäytetyö ja tutkimuksen avulla voisi saada selville mikä lisää opiskelijoiden muuttohalukkuutta alueelle.

7.3 Ammatillinen kehittyminen

Opinnäytetyön kirjoittamiseen ja tutkimuksen tekemiseen meni yli puoli vuotta. Vaikka tutkimus ei sujunut kuten kuvittelin, koen että olen kehittynyt tutkimuksen tekemisessä. Tutkimuksen tekemistä vaikeutti se, että Inarin kunta ei halunnut lähteä mukaan yhteistyökumppaniksi tutkimukseen. Kunta olisi voinut hyötyä tutkimuksen tuloksista ja käyttää niitä osana kuntastrategiaa. Norjassa erityistukialueet käyttävät opintolainahyvitystä alueen rekrytoinnissa, joka suunnataan erityisesti opintonsa päättäneisiin nuoriin aikuisiin. Jos alueellinen opintolainahyvitys otetaan käyttöön Suomessa, pystyisi Inarin kunta houkuttelemaan vastavalmistuneita takaisin alueelle opintolainahyvityksen avulla.

Aiheeni oli rohkea, koska siitä ei ollut juurikaan muuta tietoa kuin alkuvuodesta valmistunut Itä-Suomen opintolainahyvityksen esiselvitys. Ehkä se tekikin opinnäytetyön aiheesta erikoisen ja itselle mielekkään kirjoittaa. Ilman yhteistyökumppania tutkimuksen teko oli haasteellista, koska kohderyhmän tavoittaminen ja otoskoon määrittäminen oli vaikeaa. Ilman kunnollista tilastotietoa jatko-opiskelemaan lähteneistä opiskelijoista, oli vaikeaa päätellä otoskoko.

Aihe oli kuitenkin mielestäni ajankohtainen ja lisäarvoa tutkimukselleni antoi valtion päätös ottaa alueellisen opintolainahyvityksen testivaihe käyttöön opinnäytetyötä kirjoittaessani.

Tutkimuksen tekeminen opetti hakemaan monipuolisesti tietoa verkosta, sekä vetämään johtopäätöksiä tutkimukseni tuloksista ja vertaamaan sitä jo olemassa olevaan tietoon. Toisaalta koin epävarmuutta tuloksista ja niiden pätevydestä. Johtopäätöksien vetäminen oli vaikeaa, mutta toisaalta tutkimus olisi tuskin edennyt mihinkään suuntaan, jos en olisi rohkeasti tulkinut tutkimuksen tuloksia ja tehnyt niistä johtopäätöksiä.

Opinnäytetyön tekeminen on opettanut tieteellisen tutkimuksen termejä ja pakottanut tutustumaan tutkimusmenetelmäkirjallisuuteen, jota en varmasti olisi muuten tehnyt. Oli mielenkiintoista oppia, miten monella tapaa tutkimuksen voi toteuttaa ja miten moninaista tutkimusala on.

Lähteet

Painetut

Anttila, P. 2006. Tutkiva toiminta ja ilmaisu, teos, tekeminen. 2. painos. Hamina: AKATIIMI.

Pieski, T. 2022. Kolumni: Osaavan työvoiman saatavuus koko Lapin yhteinen haaste. Inarilainen 10.8.2022.

Vilkman, U. 2020. Etätyö ulkomailla. Helsinki: Basam Books.

Sähköiset

Ammatillisen tutkinnon suorittaneet. 2020. Opetushallituksen tilastopalvelu Vipunen. Viitattu 5.10.2022. https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammatillinen%20koulutus%20-%20tutkinnot%20-%20koulutuksen%20j%C3%A4rjest%C3%A4j%C3%A4.xlsb

Ammatillisen tutkinnon suorittaneiden työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen. 2020. Opetushallituksen tilastopalvelu Vipunen. Viitattu 5.10.2022. https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Ammatillinen%20koulutus%20-%20ty%C3%B6llistyminen%20ja%20jatko-opinnot%20-%20koulutuksen%20j%C3%A4rjest%C3%A4j%C3%A4.xlsb

Aro, T., Aro R., Mäkelä, I. 2021. Miten osaajat liikkuvat alueilla? Ammatillisen toisen asteen ja korkea-asteen koulutuksesta valmistuneiden sijoittuminen työmarkkinoille ja alueille. Sitran selvityksiä 192. Helsinki: PunaMusta. Viitattu 11.8.2022. <https://www.sitra.fi/app/uploads/2021/10/sitra-miten-osaajat-liikkuvat-alueilla.pdf>

Hallitus on ottamassa ensimmäisen askeleen kohti Norjan mallia - jos kokeilu osoittautuu toimivaksi, seuraava etappi voisi olla syrjäseutulisä. 2022. Lapin Kansa. Pääkirjoitus 6.9.2022. Viitattu 15.9.2022. <https://www.lapinkansa.fi/hallitus-on-ottamassa-ensimmaisen-askeleen-kohti-n/4902273>

Honkamaa, A. 2022. Opetus- ja kulttuuriministeriö kaavailee Norjan mallin mukaista lainaetua osalle suomalaisista - Jopa 8 800 €. Tekniikkatalous. <https://www.tekniikkatalous.fi/uutiset/opetus-ja-kulttuuriministerio-kaavailee-norjan-mallin-mukaista-lainaetua-osalle-suomalaisista-jopa-8800-/dabd6efa-0a68-4afb-858d-dbcd178df84a>

Inari. 2022a. Inari monipaikkaisuuden huippukohteeksi -hanke 17.5.2021-30.4.2022. Viitattu 10.8.2022. <https://www.inari.fi/fi/yritys-ja-kehittamispalvelut/kehittyva-inari/inari-monipaikkaisuuden-huippukohteeksi-hanke.html>

Inari. 2022b. Suurin ja kaunein. Viitattu 10.8.2022. <https://www.inari.fi/fi/inari-info.html>

Inari. 2022c. Tilastotietoa Inarin kunnasta. Viitattu 10.8.2022. <https://www.inari.fi/fi/inari-info/tilastotietoa.html>

Kari, O. 2022. Syrjäseudulle muuttavien opintolainat anteeksi? "Härskiä siltarumpupolitiikkaa". Iltalehti uutiset 6.8.2022. Viitattu 17.10.2022. <https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/e1f98310-7c30-4244-9755-391557f0a8d0>

Keinänen, A., Kahila, P., Hirvonen, T., Jolkkonen, A., Kurvinen, A., Leino, P & Lemponen, V. 2022. Itä-Suomen yliopisto Alue- ja kuntatutkimuskeskus SPATIA. Alueellisen

opintolainahyvityskokeilun esiselvitys. Viitattu 17.10.2022.

https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/26782/urn_isbn_978-952-61-4460-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kela. 2022a. Asumislisä. Viitattu 16.5.2022. <https://www.kela.fi/opintotuki-asumislisa>

Kela. 2022b. Ateriatuki. Viitattu 1.6.2022. <https://www.kela.fi/ateriatuki>

Kela. 2022c. Kuka voi saada opintotukea? Viitattu 16.5.2022. <https://www.kela.fi/opintotuki-kuka-voi-saada>

Kela. 2022d. Mitkä tulot huomioidaan? Viitattu 16.5.2022. <https://www.kela.fi/omat-tulot-mitka-tulot-huomioidaan>

Kela. 2022e. Näin haet opintolainahyvitystä. Viitattu 16.5.2022. <https://www.kela.fi/opintolainahyvitys-nain-haet#alempi>

Kela. 2022f. Opintolaina. Viitattu 16.5.2022. <https://www.kela.fi/opintotuki-opintolaina>

Kela. 2022g. Opintolainan määrä. Viitattu 16.5.2022. <https://www.kela.fi/opintolaina-maara-ja-maksaminen>

Kela. 2022h. Opintolainahyvityksen määrä. Viitattu 16.5.2022. <https://www.kela.fi/opintolainahyvitys-maara-ja-maksaminen>

Kela. 2022i. Opintoraha. Viitattu 1.6.2022. <https://www.kela.fi/opintotuki-opintoraha>

Laine, T. 2022. Inarin kunnan tilinpäätös hyväksyttiin valtuustossa- Vuoden 2021 tilikausi 2,5 miljoonaa ylijäämäinen. Viitattu 9.8.2022. <https://www.inari.fi/fi/tiedotteet-ja-kuulutukset/tiedotteet/inarin-kunnan-tilinpaatos-hyvaksyttiin-valtuustossa-vuoden-2021-tilikausi-25-miljoonaa-ylijaamainen.html>

Lånekassen. 2022. University and university college. Viitattu 28.5.2022. <https://www.laenkassen.no/en-US/grants-and-loans/norway/university-and-university-college/>

Melin, H. 2020. Etätyö uutena normaalina? Alusta! Tampereen yliopiston yhteiskuntatieteiden tiedekunnan verkkojulkaisu. Viitattu 10.8.2022. <https://www.tuni.fi/alusta-lehti/2020/04/24/etatyo-uutena-normaalina/>

Ministeri lupaa toteuttaa osan Norjan mallista Suomessa, mutta mitä se käytännössä tarkoittaa? 2021. Lapin Kansa. Pääkirjoitus 7.10.2022. Viitattu 15.9.2022. <https://www.lapinkansa.fi/ministeri-lupaa-toteuttaa-osan-norjan-mallista-suo/4014026>

Määttä, T. 2020. Suunta paikkariippumattomaan työhön ja entistä parempaan alueelliseen läsnäoloon. Selvityshenkilö Tytti Määttä'n loppuraportti. Työ- ja elinkeinoministerin julkaisuja 2020:19. Viitattu 10.8.2022. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162137/TEM_2020_19.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Nordea. 2022. Näin haet opintolainaa. Viitattu 9.8.2022. <https://www.nordea.fi/henkiloasiakkaat/palvelumme/lainat/opintolaina/uusi-opiskelija-nain-haet-opintolainaa.html>

Ohtonen, T. 2022. Kuva: Opintolainan hyvitys Itä- Ja Pohjois-Suomeen muuttavalle. Kainuun Sanomat. Viitattu 15.9.2022. <https://www.kainuunsanomat.fi/artikkeli/alueellinen-opintolainahyvitys-kaynnistyy-karjalan-rata-saa-31-1-miljoonaa-perusvaylanpidosta-237958025/>

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritakoski, J. 2015. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3.-4. painos. E-kirja. Helsinki: Sanoma Pro.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. 2022. Esiselvitys puoltaa alueellisen opintolainahyvityksen kokeilun käynnistämistä. Viitattu 17.10.2022. <https://okm.fi/-/esiselvitys-puoltaa-alueellisen-opintolainahyvityksen-kokeilun-kaynnistamista>

Opintotukilaki 65/1994. Viitattu 10.8.2022. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940065#L2P10>

Rahkonen, J. 2022. Ison Inarin lumoissa - Inari vetää puoleensa turisteja ja uusia asukkaita. Apu 5.4.2020. Viitattu 9.8.2022. <https://www.apu.fi/artikkelit/ison-inarin-lumoissa-inari-ve-taa-puoleensa-turisteja-ja-uuksia-asukkaita>.

Rantamartti, T. 2021. Esitys: syrjäseudulle töihin muuttava saisi opintolainoja anteeksi 2600 euroa vuodessa - Norjan malli nytkähtämässä eteenpäin. Yle uutiset 19.2.2021. Viitattu 17.10.2022. <https://yle.fi/uutiset/3-11799904>

Talousarvio vuodelle 2021 sekä talous- ja toimintasuunnitelma vuosille 2021-2023. Inarin kunta - Hyväksytty valtuustossa 12.11.2020 § 53 131/02.02.00.00/2020. Viitattu 19.8.2022. <https://www.inari.fi/media/tiedostot-2020/hallinto-2020/talousarvio2021.pdf>

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2022. Työttömät työnhakijat ja työttömien osuus työvoimasta Inarissa. Viitattu 9.8.2022. <https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/151830/Inari/36d5a1cc-24cf-48ee-8cbb-2b6d662702fe>

Ylioppilastutkinnon suorittaneet. 2020. Opetushallituksen tilastopalvelu Vipunen. Viitattu 5.10.2022. https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Lukiokoulutus%20-%20tutkinnot%20-%20koulutuksen%20j%C3%A4rjest%C3%A4j%C3%A4.xlsb

Ylioppilastutkinnon suorittaneiden työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen.2020. Opetushallituksen tilastopalvelu Vipunen. Viitattu 5.10.2022. https://vipunen.fi/fi-fi/_layouts/15/xlviewer.aspx?id=/fi-fi/Raportit/Lukiokoulutus%20-%20ty%C3%B6llistymisen%20ja%20jatko-opinnot%20-%20tilastovuosi.xlsb

Kuviot

Kuvio 1: Opintolainan hyvitys kohdistettaisiin 25 kuntaan Pohjois- ja Itä-Suomessa	12
Kuvio 2: Tärkeimmät tekijät, jotka kannustavat jäämään työhön Inarin kuntaan	17
Kuvio 3: Muuttohalukkuutta rajoittavat tekijät Inarin kuntaan	17
Kuvio 4: Valmius työskennellä Inarin kunnassa	18
Kuvio 5: Tutkimukseen osallistuneiden suoritettava tutkinto	19
Kuvio 6: Inarin kunnan houkuttavuus asuinpaikkakuntana	19

Liitteet

Liite 1: Kyselylomake 30

Liite 1: Kyselylomake

Opintolainahyvityksen vaikutus 21–32-vuotiaiden muuttohalukkuuteen Inarin kunnassa

Hei! Opiskelen Laurean Ammattikorkeakoulussa liiketaloutta ja työstän parhaillani opinnäyte-työtäni. Olen Inarin kunnasta kotoisin ja tutkin Inarin kunnassa vuosina 1990–2001 syntyneiden muuttohalukkuutta takaisin kotikunnalleen, jos Suomi päättäisi ottaa käytäntöön Norjan mallin mukaisen syrjäalueiden opintolainahyvityksen. Opintolainahyvityksen saamisen ehtona on asuminen ja riittävä työskentely syrjäkunnan alueella. Norjan mallin mukaisesti opintolainaa saisi vuodessa anteeksi 10 %, mutta kuitenkin enintään 2600 euroa. Inarin Kunta ei ole mukana tutkimuksessa.

Jos olet syntynyt 1990–2001 välillä ja ammattikorkeakoulun, ylemmän ammattikorkeakoulun-tutkinnon tai yliopistotutkinnon suorittanut vastavalmistunut tai tutkintoa parhaillaan suoritava, sekä sinulla on opintolainaa yli 2500 euroa, olisin kiitollinen, jos vastaisit kyselyyn! Kyselyyn vastataan anonyymina, vastaaminen kestää n.3 minuuttia. Kiitos avustasi ja hyvää kesää!

*Pakollinen

1. Sukupuolesi *

Merkitse vain yksi soikio.

Nainen

Mies

Muu:

2. Syntymävuotesi *

Merkitse vain yksi soikio.

- 1990-1993
- 1994-1997
- 1998-2001

3. Suoritettava/suoritettu tutkinto *

Merkitse vain yksi soikio.

- Ammattikorkeakoulututkinto
- Ylempi ammattikorkeakoulututkinto
- Ulkomailla suoritettu amk tai ylempi amk
- Yliopistotutkinto
- Lisensiaatintutkinto
- Maisteri/DI-tutkinto
- Tohtorin tutkinto
- Muu:
-

4. Jos olet suorittanut tai suoritat tutkintosi ammattikorkeakoulussa, valitse koulusi listasta

Merkitse vain yksi soikio.

- Centria ammattikorkeakoulu
- Diakonia ammattikorkeakoulu
- Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
- Kajaanin ammattikorkeakoulu
- Lapin ammattikorkeakoulu
- Laurea ammattikorkeakoulu
- Metropolia ammattikorkeakoulu
- Oulun ammattikorkeakoulu
- Savonia ammattikorkeakoulu
- Seinäjoen ammattikorkeakoulu
- Tampereen ammattikorkeakoulu
- Turun ammattikorkeakoulu
- Vaasan ammattikorkeakoulu
- Yrkeshögskolan Arcada
- Yrkeshögskolan Novia
- Ulkomailla suoritettu tutkinto
- Muu

5. Jos olet suorittanut tai suoritat tutkintosi yliopistossa, valitse koulusi listasta

Merkitse vain yksi soikio.

- Lapin yliopisto
- Turun yliopisto
- Jyväskylän yliopisto
- Lappeenrannan teknillinen yliopisto
- Vaasan yliopisto
- Tampereen yliopisto
- Taide yliopisto
- Aalto-yliopisto
- Åbo Akademi
- Itä-Suomen yliopisto
- Tampereen teknillinen yliopisto
- Helsingin yliopisto
- Ulkomailla suoritettu tutkinto
- Muu

6. Valitse alta koulutusala ^{*}

Merkitse vain yksi soikio.

- Humanistinen koulutusala
- Luokanopettajankoulutus/kasvatustieteellinen koulutusala
- Erityisopettaja/kasvatustieteellinen koulutusala
- Varhaiskasvatus/kasvatustieteellinen koulutusala
- Muu kasvatustieteellinen koulutusala
- Kauppätieteellinen koulutusala
- Luonnontieteellinen koulutusala
- Lääketiede
- Hammaslääketiede
- Farmasia
- Muu lääketieteellinen koulutusala
- Terveystieteiden koulutusala
- Psykologian koulutusala
- Metsätieteellinen koulutusala
- Oikeustieteellinen koulutusala
- Teologian koulutusala
- Sosiaalityö/yhteiskuntatieteellinen koulutusala
- Muu yhteiskuntatieteellinen koulutusala
- Muu

7. Valitse syntymäpaikkasi Inarin kunnassa *

Merkitse vain yksi soikio.

- Ivalo
 - Saariselkä
 - Inari
 - Näätämö
 - Sevettijärvi
 - Koppelo
 - Nellim
 - Akujärvi
 - Keväjärvi
 - Kaamanen
 - Kuttura
 - Partakko
 - Riutula
 - Angeli
 - Menesjärvi
 - Lisma
 - Törmänen
 - Muu:
-

8. Paljonko sinulla on opintolainaa tai karkea arvio paljonko sinulla tulee olemaan lainaa opintojesi loppuvaiheessa? *

Merkitse vain yksi soikio.

- 2500 - 2 999
- 2000 - 8 999 e
- 9 000 - 14 999 e
- 15 000 - 20 999 e
- 21 000 - 26 999 e
- yli 27 000 e

9. Koetko Inarin kunnan houkuttelevana paikkana? *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

10. Lisäisikö se muuttohalukuuttasi takaisin/halukkuuttasi jäädä Inarin kuntaan, jos kunta hyvittäisi opintolainaa vuodessa 2600 €? *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
- Ei
- En osaa sanoa

11. Miten monta vuotta voisit kuvitella asuvasi Inarin kunnassa? Jotta hyvitystä voitaisiin maksaa, tarvitsee paikkakunnalla asua ja työskennellä vähintään 12 kk yhtäjaksoisesti. *

Merkitse vain yksi soikio.

- 1 vuotta
- 2 vuotta
- 3 vuotta
- 4 vuotta
- Yli 4 vuotta
- En osaa sanoa

12. Mikä tai mitkä asiat kannustavat muuttamaan tai jäämään työhön Inarin kuntaan? Valitse 3 tärkeintä. *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Koulutusta vastaavan työn saaminen
 - Toiveitani vastaava työpaikka
 - Joustavat työajat
 - Mahdollisuus kehittyä työssä
 - Luonto
 - Harrastusmahdollisuudet
 - Ystävät ja perhe
 - Edulliset asumiskustannukset
 - Puolison työllistyminen alueelle
 - Turvallinen asuinympäristö
 - Muu:
-

13. Mitkä asiat rajoittavat halukkuutta jäädä tai muuttaa takaisin Inarin kuntaan? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Palvelujen rajallinen saatavuus
 - Rajalliset harrastusmahdollisuudet
 - Rajallinen julkinen liikenne
 - Puoliso ei pystyisi työllistymään alueelle
 - Pitkät välimatkat
 - Asuntopula
 - Muu:
-

14. Jos voisit tehdä Inarin kunnassa etätöitä ja saada opintolainahyvitystä, muuttaisitko/jäisitkö asumaan Inarin kuntaan? *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä.

Google Forms